

Kuntien järjestöyhteistyö kuntien järjestöyhdyshenkilöiden näkökulmasta –raportti 23.9.2019

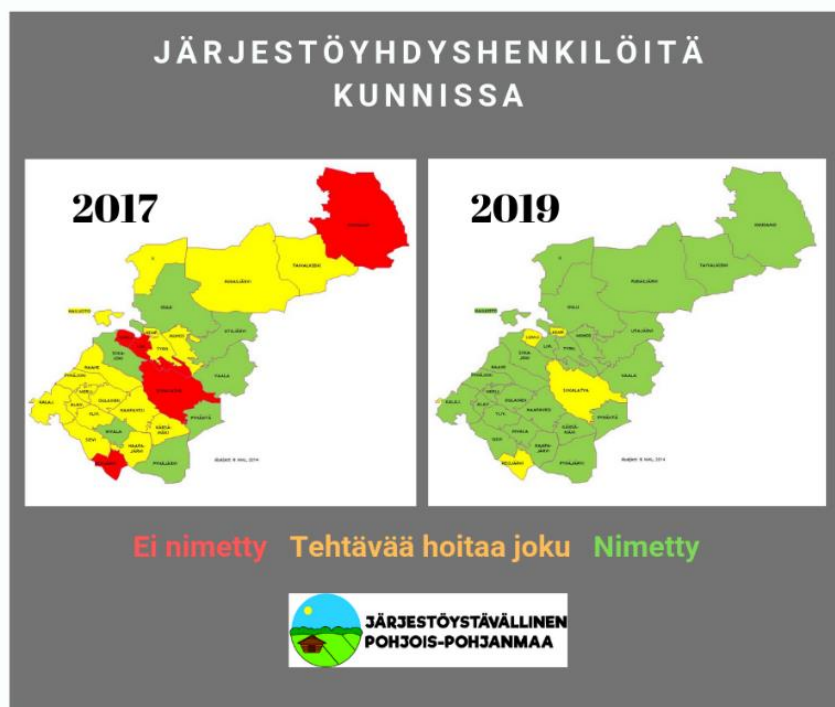
Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne –hanke

Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys

Pohjois-Pohjanmaalla on saavutettu kahdessa vuodessa erinomaisia tuloksia kunta-järjestöyhteistyössä. Kun Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne –hanke aloitti vuonna 2017, seitsemässä Pohjois-Pohjanmaan kunnassa oli nimetty järjestöyhdyshenkilö. Nyt nimettyjä järjestöyhdyshenkilöitä löytyy jo 26 kunnasta. Hankkeen myötä myös yhteistyö kunnan ja järjestöjen välillä on parantunut 25 Pohjois-Pohjanmaan kunnassa.

Yhteistyörakenteet

Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne –hankkeen aloittaessa elokuussa 2017 nimetty järjestöyhdyshenkilö löytyi vain seitsemästä Pohjois-Pohjanmaan kunnasta. Hankkeen toiminnan myötä järjestöyhdyshenkilö on nimetty 18 kuntaan ja tällä hetkellä **nimetty järjestöyhdyshenkilö löytyy 26 kunnasta**.

Hankeyhteistyön myötä 28 kunnassa on päätetty kutsua järjestöjä säännöllisemmin koolle. **26 kunnassa** järjestetään **kaikille järjestöille yhteisiä** tapaamisia vähintään 1-2 kertaa vuodessa (vuonna 2017 vain 16 kuntaa kutsui kaikki järjestöt koolle). Tämän lisäksi kunnat järjestävät toimialakohtaisia, teemakohtaisia ja tapahtumakohtaisia tapaamisia. Kymmenen kuntaa ilmoitti, että järjestöt kutsutaan koolle **useammin kuin neljä kertaa vuodessa**. Yksitoista kuntaa ilmoitti, että tapaamisia järjestetään **vuosittain 3-4 kappaletta**. Kaksi kuntaa on tehnyt vuoden 2018 aikana yhdessä järjestöjen kanssa yhteistyöasiakirjan ja kolmella kunnalla yhteistyöasiakirja työstäminen on prosessissa.

Järjestöjen toimintaedellytysten tukeminen

Tilat

Kaikissa kunnissa (pl. Reisjärvi, josta ei saatu vastausta) kaikki järjestöt voivat käyttää kunnan tiloja toimintansa järjestämiseen.

Kaksi Pohjois-Pohjanmaan kuntaa (Hailuoto ja Vaala) tarjoavat kaikki tilat maksutta kaikille järjestöille. **Suurimmassa osassa kunnista (24) osa tiloista on järjestöille maksuttomia ja osa maksullisia.** Kolmessa kunnassa (Oulainen, Pyhäjoki ja Ii) kaikki tilat ovat järjestöille maksullisia. 22 kuntaa ilmoitti, että tilojen varaamiseen ja käyttöön on tietyt, julkiset ohjeet.

Järjestöavustukset

Kaikki kunnat myöntävät avustuksia järjestöille. Kaikista kunnista ei kuitenkaan saatu tietoja avustusten määristä.

Niiden kuntien osalta, joista tietoja saatiin (pl Reisjärvi) järjestöjen perustoimintaan tarkoitettuja avustuksia maksetaan Pohjois-Pohjanmaalla 3 061 570 euroa. Perustoiminnan järjestöavustuksista noin 604 535 euroa suunnataan sosiaali- ja terveysalan yhdistysten tukemiseen. Asukaslukuun suhteutettuna avustusmäärät vaihtelivat 1,47€- 28,26€/asukas.

Vuodesta 2019 alkaen THL kartoittaa TEA-viisari -kyselyssä kuntien järjestöille maksamia yleisavustuksia jatkossa hanke ei todennäköisesti kerää avustustietoja erikseen Pohjois-Pohjanmaan kunnilta, vaan hyödyntää THL:n keräämiä tuloksia.

Järjestöjen ja kuntalaisten osallisuus

Kuntien HYTE-työryhmissä oli vuonna 2019 mukana järjestöedustaja kymmenessä kunnassa (vuonna 2017 vain kuudessa kunnassa). Järjestöt olivat 18 kunnassa mukana muulla tavoin hyvinvointikertomusten ja -suunnitelmien laatimisessa (esim. lausunnot, palautteen antaminen, hyte-kertomusten työstäminen yhdistysilloissa, järjestöjen toimintakertomusten hyödyntäminen). 22 kunnan LAPE-ryhmässä on mukana järjestöjä.

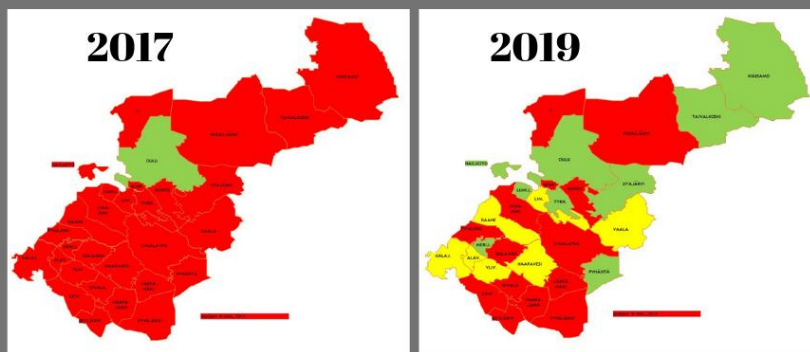
Osallisuutta toteutetaan kunnissa neuvostojen lisäksi myös mm. palautejärjestelmien esim. verkkolomake (27), kyselyiden (25 kunnassa), keskustelutilaisuuksien/asukaskokouksien (23), toimikuntien eli kuntalaisten tai yhdistysten yhteenliittymien (11) sekä osallistuvan budjetoinnin avulla (7). Kolmen kunnan järjestöyhdyshenkilö tai järjestöyhteistyötä tekevä henkilö on sitä mieltä, että osallisuus ei toteudu kunnassa riittävästi.

Järjestötoiminnasta tiedottaminen

24 kunnan nettisivuilta löytyy vuonna 2019 paikallisjärjestöjen yhteystietoja. Yhdeksän kuntaa ottaa tiedot ihmiset.fi –rajapinnan kautta (vuonna 2017 vain yksi) ja 15 kuntaa päivittää tiedot itse kunnan sivuille. Yhdeksän kuntaa tulee ottamaan järjestöjen yhteystiedot sivuille ihmiset.fi –rajapinnan avulla. Ihmiset.fi –rajapinta mahdollistaa kunnille reaaliaikaisen yhdistystiedon näyttämisen kunnan nettisivuilla.

YHDISTYKSET KUNTIEN NETTISIVUILLA
IHIMISET.FI -RAJAPINNAN KAUTTA

Rajapinta Tulossa Ei rajapintaa

Kunnat tiedottavat yhdistysten toiminnasta myös mm. perinteisten ilmoitustaulujen avulla (23) sähköisten infotaulujen avulla (23) sosiaalisen median (22 kuntaa), paperisen (16) ja sähköisen kuntatiedotteen (13). Kolme kuntaa kertoi tiedottavansa järjestötoiminnasta myös sähköisten sovellusten esim. mobiiliin avulla. Kaksi vastaajista eivät osanneet sanoa, miten kunta tiedottaa järjestötoiminnasta.

Pohjois-Pohjanmaan järjestörakenne –hankkeen aikaansaama muutos kunnissa

Kuntien järjestöyhteistyötä tekevästä 25 on sitä mieltä, että kuntien ja järjestöjen välinen yhteistyö on parantunut kunnassa hankkeen aikana.

POHJOIS-POHJANMAAN
JÄRJESTÖRAKENNE -HANKKEEN
AIKANA

YHTEISTYÖ
PARANTUNUT
25 KUNNASSA

Järjestöyhteistyöstä on vastaajien mukaan tullut strategisempaa. Vastaajat kuvasivat kunnan ja järjestöjen välisen yhteistyön parantumista mm. seuraavasti:

”Pidetään järjestötapaamisia ja yhteistyötä pyritään kehittämään siellä nousseiden esitysten ja muun palautteen pohjalta”

”Uusi yhdistysasiakirja; avustuskriteerit selvennetty, kunnan tilat ilmaisia”

”Järjestöyhdysenkilö systemaattisesti kehittää yhteistyötä.”

”Järjestöavustuksia nostettiin reilusti vuodelle 2019.”

”Järjestöyhdysenkilön nimeäminen on keskittänyt järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä”

Vastaajien mielestä Pohjois-Pohjanmaan järjestörakenne –hanke on vaikuttanut kunnan järjestöyhteistyön kehittymiseen mm. siten, että kuntaan on nimetty järjestöyhdysenkilö (15 kunnassa), järjestöyhdysenkilön työnkuva on muuttunut myönteiseen suuntaan (6), järjestöyhdysenkilö on saanut lisää työaikaa järjestöyhteistyön tekemiseen (1), kunta on saanut työvälineitä järjestöyhteistyön toteuttamiseen (13), kunta on saanut tietoa järjestöyhteistyön pohjaksi (17), hanke on tarjonnut yhdistyksille koulutusta (22) ja hanke on ollut tukena kunnan käytäntöjen uudistamisessa (8). Vastaajat kokevat myös, että hanke on tukenut kuntien välistä yhteistyötä (19) sekä tarjonnut resursseja (yhdistysagentit) järjestöyhteistyöhön (15).

Edelleen kunnat toivovat hankkeen apua mm. kunta- järjestö –yhteistyön hyvien käytäntöjen, toimintamallien ja tiedon levittämisen, avustuksiin ja tiloihin liittyvien prosessien uudistamisen sekä yleensäkin kunnan ja järjestöjen välisen yhteistyön kehittämisen suhteen. Järjestöyhdysenkilöiden tapaamisten, yhdistysten koulutusten sekä yhdistysagenttien rekrytoinnin ja koulutuksen toivotaan niin ikään jatkuvan.

Järjestöystävällinen Pohjois-Pohjanmaa

Järjestörakenne -hanke edistää maakunnan ja kuntien järjestöystävällisyyttä järjestöjen yhdessä määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Järjestöystävällinen kunta/maakunta

1. mahdollistaa asukkaiden aktiivisen osallistumisen,
2. tunnistaa ja tunnustaa järjestöt tasavertaisina kumppaneina,
3. nimeää järjestöyhdysenkilön ja kutsuu järjestöt säännöllisesti koolle,
4. tarjoaa järjestöjen käyttöön maksuttomia tiloja,
5. maksaa järjestöavustuksia,
6. kerää ja hyödyntää asukkaiden kokemuksia palveluissaan sekä
7. viestii järjestötoiminnasta asukkaille.

Pohjois-Pohjanmaan järjestörakenne –hanke edistää toiminnallaan Järjestöystävällinen Pohjois-Pohjanmaa –kampanjan teesien toteutumista. Myös maakunnallinen järjestöneuvottelukunta on asettanut Järjestöystävällisen Pohjois-Pohjanmaan teesien toteutumisen tavoitteekseen ja tulee tekemään vuoden 2019 järjestöyhteistyön suosituksen kunnille.

Pohjois-Pohjanmaan järjestörakenne -hanke

Pohjois-Pohjanmaan järjestörakenne -hanke kartoitti kuntien järjestöyhteistyön tilaa kuntien järjestöyhteistyötä tekeville henkilöille toteutetulla kyselyllä ja puhelinhaastatteluilla elokuun 2019 aikana. Kartoitukseen saatiin vastaus kaikista muista Pohjois-Pohjanmaan kunnista, paitsi Reisjärveltä. Kartoitus on toteutettu vuosina 2017 ja 2018 ja se tullaan toteuttamaan vielä vuonna 2020 kunnissa tapahtuneen muutoksen osoittamiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne -hankkeen tarkoituksena on tukea erityisesti sosiaali- ja terveysalan järjestöjä yhteiskunnan ajankohtaisissa uudistuksissa. Hanketta rahoittaa Veikkauksen tuotoilla Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA.

Hanke toimii Pohjois-Pohjanmaan kaikissa 30 kunnassa yhteistyössä kuntien järjestöyhdyshenkilöiden kanssa. Hanke kartoittaa kuntien järjestöyhteistyön tilanteen vuosittain, kouluttaa yhdistysagentteja kunnan ja järjestöjen välisen yhteistyön sekä ihmiset.fi -verkkopalvelun käyttöönoton tueksi sekä järjestää järjestö- ja yhdistystoimijoille maksuttomia ihmiset.fi-, palvelumuotoilu- ja vaikuttavuuskoulutuksia.

Yhteystiedot

Projektipäällikkö, järjestöagentti Helena Liimatainen, 044 0190 476, helena.liimatainen@ppsotu.fi

- maakunnallinen yhteistyö
- kuntayhteistyö (Oulu)

Projektityöntekijä, järjestöagentti Anni Rekilä, 044 0190 479, anni.rekila@ppsotu.fi

- kuntayhteistyö (Kuusamo, Taivalkoski, Pudasjärvi, Ii, Kempele, Hailuoto, Muhos, Liminka, Lumijoki, Tyrnävä, Utajärvi, Vaala, Siikalatva, Pyhäntä)

Projektityöntekijä, järjestöagentti Anna Katajala, 044 1090 403, anna.katajala@ppsotu.fi

- kuntayhteistyö (Siikajoki, Raahe, Pyhäjoki, Merijärvi, Kalajoki, Oulainen, Haapavesi, Kärsämäki, Alavieska, Ylivieska, Nivala, Haapajärvi, Pyhäjärvi, Reisjärvi, Sievi)

